

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Podsekretarz Stanu
Krzysztof Cieciora

Warszawa, 31 maja 2023 r.
znak sprawy: DPB.dl.057.2.2023

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu RP

Dotyczy: oświadczenia senatora Beniamina Godyli z dnia 21 kwietnia 2023 r.

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z oświadczeniem senatora Beniamina Godyli z dnia 21 kwietnia 2023 r. (sprawa BPS/043-61-2147/23), skierowanym do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, przedstawiam poniższe stanowisko.

Problem odszkodowań za straty wyrządzone w gospodarstwach rolnych przez dzikie zwierzęta jest dostrzegany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W związku z tym, prowadzimy konsultacje z Ministerstwem Klimatu i Środowiska celem wypracowania wspólnie najlepszych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania szkodom wyrządzanym przez zwierzęta objęte ochroną gatunkową, wypłaty adekwatnych odszkodowań oraz uregulowania prawnego kwestii szkód wyrządzanych m.in. w uprawach rolnych i gospodarstwach rybackich.

W obecnym stanie prawnym, na podstawie art. 126 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, z późn. zm.) Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez żubry, wilki, rysie, niedźwiedzie i bobry, jednak odpowiedzialność ta nie obejmuje utraconych korzyści. Podobne podejście funkcjonuje w innych krajach Unii Europejskiej, gdzie wysokość wypłacanych odszkodowań służy tylko pokryciu wyrządzonych szkód.

W kwestii zmian prawnych wprowadzających możliwość ubiegania się o odszkodowania z tytułu traconych korzyści należy podkreślić, że Trybunał Konstytucyjny w dotychczasowym orzecznictwie nie opowiadał się za bezwzględną potrzebą przypisywania Skarbowi Państwa majątkowej odpowiedzialności za wszystkie szkody wyrządzone przez zwierzęta objęte ochroną gatunkową i kompensowania wszystkich tego rodzaju uszczerbków w mieniu ze środków budżetu państwa. W orzecznictwie Trybunał opiera swój pogląd m.in. na wyroku z 24 kwietnia 2014 r. (SK 56/12), zgodnie z którym "nie istnieje ogólne i abstrakcyjne prawo do odszkodowania od Skarbu Państwa, rozumiane jako jedno z praw majątkowych podlegających równej ochronie na podstawie art. 64 ust. 2 Konstytucji". Konstytucyjnie chroniona własność związana jest też z określonymi powinnościami właściciela, w tym z obowiązkami uzasadnionymi koniecznością ochrony interesu publicznoprawnego na co wskazuje Trybunał w uzasadnieniu do wyroku z dnia 28 września 2015 r. o sygn. K 20/14. Trybunał wskazał też, że konsekwencją wprowadzenia ochrony zwierząt powinno być, w pierwszej kolejności, podejmowanie działań zapobiegających powstawaniu szkód w gospodarce człowieka lub przedsięwzięć je minimalizujących przez właścicieli mienia zagrożonych powstaniem szkód, które mogą powodować zwierzęta objęte ochroną gatunkową. Przepisy art. 126 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody zawierają tego rodzaju mechanizmy, pozwalające współdziałać poszkodowanym z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska lub z dyrektorem parku narodowego w celu zapobieżenia lub ograniczenia potencjalnych szkód wyrządzonych przez zwierzęta chronione.

Ponadto informuję, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi analizuje rozwiązania funkcjonujące w innych krajach europejskich w celu przyjęcia systemowych rozwiązań pozwalających na adekwatną wypłatę rolnikom odszkodowań za szkody w gospodarstwach powodowane przez dzikie zwierzęta oraz wypracowaniu właściwych mechanizmów przeciwdziałania występowaniu szkód. Jednocześnie mając na uwadze złożoność zagadnienia, jakim jest szacowanie szkód w uprawach rolnych od ptaków zdecydowałem o powołaniu grupy eksperckiej, której celem, będzie wypracowanie odpowiednich rozwiązań w zakresie szacowania i wypłaty odszkodowań dla rolników za szkody w uprawach rolnych powodowanych przez ptaki. Prace grupy skupione będą na wypracowaniu właściwej metodyki szacowania ww. szkód oraz wyszacowaniu ryczałtowych stawek płatności rekompensujących

powstanie szkody. W pracach grupy eksperckiej uczestniczyć będą przedstawiciele m.in. z Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Z wyrazami szacunku

Krzysztof Cieciora

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów